N°. 486. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . . . . » 5.50.

ZATURDAG 16 DECEMBER.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon, Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet. Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels . . . . . . . ƒ [illegible]
Voor elken regel meer . . . . . . . » [illegible]
Behalve de [illegible] zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

## Hervorming van 's Rijks belastingstelsel.

III.

Wij hebben gesproken van *indirecte* voordeelen, die de afschaffing eener belasting medebrengt en bedoelden daarmede de gevolgen, welke daaruit voortvloeijen, behalve de vermindering in den prijs van het belaste voorwerp van verbruik. De *drie* leden doelen evenzeer daarop, als zij zeggen: »dat de belasting op het gemaal »door de formaliteiten, door het aan den belastingschuldige veroorzaakt tijdverlies, hetwelk dus inderdaad »eene verhooging der belasting daarstelt, door de »vexatiën, waartoe ze aanleiding geeft, de meest druk»kende belasting is in een groot deel van het land; »zij is daardoor ook de meest impopulaire aller belas»tingen.« Maar, wat op den accijns van het gemaal toepasselijk wordt gemaakt, zou blijven gelden, ook *na* de afschaffing van den accijns op de rogge. Het eenig gevolg van die afschaffing zou toch niet anders kunnen zijn, dan dat de prijs van het roggebrood *twee derden van ééne cent* goedkooper werd en dat in die streken, waar de landbewoner zelf zijn roggebrood bakt, voor hem eenige opheffing van formaliteiten plaats vond. Letten wij, daarentegen, op het onberekenbaar belang, dat de nijverheid heeft bij de opheffing van alle be»zwaren, die op de prijzen der grondstoffen drukken, omdat thans vooral de stoom en het gaz algemeen erkend worden als producten van en voor de nijverheid, [illegible] brandstoffen niet kunnen worden verkregen en waarvan ook voor een aanmerkelijk deel een accijns geheven wordt, die dus de grondstof bezwaart, en de beslissing zal niet moeijelijk vallen. Vergeten wij daarbij niet, hoe ook dán, wanneer de schatkist geheelen of gedeeltelijken vrijdom van dien accijns verleent, zij dat doet willekeurig, naar een onbillijken maatstaf en onder de openbaarmaking van eene privilegiezucht, die in onze eeuw niet te huis behoort. Slaan wij het oog op de talrijke adressen, die door Kamers van koophandel en fabrieken tot ondersteuning van het voorstel, dat de afschaffing van den accijns op de brandstoffen bedoelt, zijn ingezonden, waaruit toch de druk van die belasting ten klaarste blijkt. Of zou het waar zijn, dat alleen de accijns op het gemaal meest impopulair en drukkend mag worden genoemd? Wij treden niet in eene ontwikkeling, of het populaire of impopulaire van eene belasting ook in aanmerking komen moet, zoodra het eene stelselmatige hervorming geldt; maar zoo men van de impopulariteit van eene belasting gewaagt, zou de populariteit van het voorstel tot afschaffing van die belasting te meer op den voorgrond moeten treden. En toch, wij weten het, dat de constitutionnele partij in zeker Protestantsch dagblad is beschuldigd van een zeker deel der Natie, dat in Noordbrabant, Twenthe [illegible] te nemen, met uitsluiting van de bewoners der overige gewesten, de roggebroodeters te willen bevoordeelen, door, boven de vermindering van 23 opcenten, de geheele afschaffing voor te staan.

Maar, ook dán, als wij het populaire van eene belasting niet willen ter zijde stellen, dan mogen wij wijzen op het aanmerkelijk bezwaar, dat, voor alle instellingen van weldadigheid uit de heffing van den accijns op den turf voortvloeit; omdat deze begrepen kan worden in den onderstand, die als bedeeling wordt verstrekt en waartoe slechts de eerste en onmisbaarste levensbehoeften behooren. Men moge dan ook al, gelijk in het voorloopig verslag der Tweede Kamer over het voorstel der vijf leden gedaan wordt, willen beweren, dat door die afschaffing de behoeftige en minvermogende ingezetenen *niet* zullen worden gebaat, daar zoo velen zich van andere voorwerpen dan van turf, als brandstof, bedienen; ja, het is niet te ontkennen, dat plaggen en sprokkelhout en aardkosten den heidebewoners zoo menigmaal tot brandstof moeten verstrekken; maar is het dan niet juist daarom betreurenswaardig, dat de accijnswet op den turf in vele gevallen de vernietiging en onbruikbaarmaking van die brandstof beveelt, alléén in het belang van de schatkist? Het verraadt evenwel eene uitermate geringe kennis van de behoeften der Natie, als men meent, dat de accijns op den turf niet drukkend mag genoemd worden. Hoevele huisgezinnen zijn er niet in ons Vaderland, die, zelfs met een wekelijksch inkomen van *tien* gulden, bij een niet bijzonder talrijk personeel, in bezwarende en bekrompen omstandigheden verkeeren en waarin, door de rijzing van de prijzen der eerste levensbehoeften, zich al meer en meer achteruitgang vertoont? Kan er dan nog eenigen twijfel bestaan aan het belangrijk verschil, dat de afschaffing der belasting op de brandstoffen, boven die van den roggeaccijns *indirectelijk* zal opleveren.

Mogt er aan die overtuiging nog iets ontbreken, er schiet voor ons nog over de aandacht te vestigen op de *nadeelen*, die uit de afschaffing van den accijns op de rogge zullen voortvloeijen. In de Memorie van Beantwoording op het voorloopig verslag betreffende de wet op de middelen voor 1854 zeide *dit* Ministerie: »De accijns op de rogge per pond brood is zoo gering, »dat de afschaffing daarvan op den winkel-prijs schier »geen invloed zoude kunnen uitoefenen en mitsdien »kwalijk voor het geheel ten bate zoude komen van »den verbruiker. Besloot men derhalve tot eene afschaf»fing van *dezen* accijns; het voordeel zoude wel den»kelijk niet genoten worden door hen, die men op het »oog had; het doel zoude alzoo gemist worden en, »behalve teleurstelling, misschien dit alleen zijn te »weeg gebragt, dat de schatkist van eene belangrijke »inkomst, niet minder dan 1¼ millioen bedragende, »zoude verstoken zijn.« Er zijn, evenwel, nog andere nadeelen te verwachten. De staat, aanwijzende de veraccijnsde hoeveelheden tarwe en rogge in het Rijk van 1834 tot 1851, heeft ons doen vermoeden, dat de aanwas der bevolking van ons Rijk in de laatste jaren bij uitsluiting onder de roggebroodeters wordt gevonden. Immers de hoeveelheden tarwe, die veraccijnsd worden, vermeerderen niet, die vermeerdering is wel merkbaar in de hoeveelheid rogge. Maar zoo nu het belangrijk verschil in het bedrag van den accijns op de tarwe en op de rogge daarvan de oorzaak is, wordt het vermoeden niet ongegrond, dat dit verschil nog grooter zal worden, zoodra de verhouding door de afschaffing van den *rogge*-accijns geheel is verbroken. Door die geheele ontheffing wordt het verband weggenomen, dat nu nog tusschen tarwe en rogge als belaste granen bestaat en daardoor het middel gemakkelijk gemaakt, om den accijns op de tarwe te *ontduiken.* Nu reeds hebben wij de ervaring, waarvoor trouwens bereids was gewaarschuwd, dat de wijziging in de wet op het gemaal, met betrekking tot de fabriekmatige bereiding van het *tarwemeel*, zulk een nadeeligen invloed op de bestaande korenmolens heeft, dat reeds het gebuilde tarwemeel uit de Limburgsche fabrieken meer dan ƒ 1.50 per mud *minder* wordt geleverd, dan de prijs is, die voor het meel van graan op de korenmolens gemalen, wordt berekend. Met wijsheid, maar niet zonder grooten druk voor de bevolking, heeft de Wetgever de bereiding en vervaardiging van meel en brood van belaste en onbelaste granen *in het belang van 's Rijks Schatkist* aan bepaalde en algemeene voorschriften onderworpen, waarvan de opheffing *in het algemeen belang*, zal zij doel treffen, ook onvoorwaardelijk en in haar *geheel* moet plaats hebben.

Wat moet, na deze beschouwingen het lot der beide voorstellen zijn? Wij willen dat nader onderzoeken.

---

De *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* tracht, met het oog op de door ons geuite meening, te betoogen, dat de afstemming van het hoofdstuk van *Marine* alleen getroffen heeft *den Minister* Enslie, en in geenendeele *het Ministerie* raakt.

De hoofdgrond voor dit gevoelen put de *Nieuwsbode* uit eene autoriteit, die het blad gelooft, »dat niet gewraakt zal worden door hen, die de bedoelde gevolgtrekking uit de verwerping hebben afgeleid.«

En waarop komt die hoofdgrond neêr? De heer Thorbecke had namelijk, in de avondzitting van 11 dezer gezegd: »In eene vorige betrekking heb ik de »begrooting van Marine *niet* te verdedigen gehad, en »het is niet van een Minister van Binnenlandsche Zaken »te vorderen, *dat hij elken post* van de begrooting »van Marine toetse;« en daaruit wordt nu afgeleid, dat een afkeurend oordeel *over een hoofdstuk der begrooting* uitgesproken, enkel den betrokken *Minister* treft; want dat geen ander Minister dat te verdedigen heeft!

Die gevolgtrekking is ten eenemale onjuist.

Ook *wij* beamen het volkomen, dat een Minister van een ander departement niet te verdedigen heeft de begrooting van Marine, dat hij *niet elken* POST van de begrooting van Marine heeft te toetsen. De opmerking van den heer Thorbecke sloeg dan ook op een zeer *ondergeschikt punt*, namelijk op het brengen van een artikel onder de rubriek van de zoodanigen, die voor af- en overschrijvingen zouden vatbaar zijn. Daarom zeiden wij ook reeds in N°. 484: »De begrooting is, »derhalve, vooral en zonder tegenspraak wat de *hoofd»beginselen* betreft, de *zaak van het Ministerie.*« Nergens heeft de heer Thorbecke gezegd, of heeft hij kunnen zeggen, dat de eene Minister niet verantwoordelijk zou zijn voor *het hoofdbeginsel*, voor *de hoofdgedachte* van de begrooting zijner ambtgenooten; hij sprak enkel van de *speciale onderdeelen*, van de *ondergeschikte punten.*

En nu is de begrooting van Marine niet gevallen wegens een *onderdeel*, wegens een *ondergeschikt punt.* Integendeel: *al de artikelen zijn aangenomen.* Men vereenigde zich, derhalve, met de *onderdeelen.* Het *geheel*, het *beginsel*, de *hoofdgedachte* daarentegen werd verworpen. »Het geldt hier geen onderdeel van ministerieel be»stuur« — aldus was onze meening — »het geldt eene »*hoofdzaak*, waarover de beslissing in den Minis»terraad *moet* zijn gevallen. De stemming bewijst, dat »de *hoofdgedachte* — onze Marine is in verval, maar »wij geven geene middelen tot herstel — door de »Kamer is veroordeeld. Die hoofdgedachte is *niet* de »eigendom van den heer Enslie; *zij is de vrucht van »het geheele Ministerie.*«

Wij blijven alzoo persisteren bij ons gevoelen. Het oordeel trof het geheele Ministerie; en wanneer het daarvan niet doordrongen *wil* zijn, dan zijn daartoe *redenen*, voor niemand meer, naar 't schijnt, onbekend.

---

Het is waarlijk uiterst bevreemdend, dat zoo menig ministerieel lid *tegen* het hoofdstuk der begrooting voor de *Marine* heeft gestemd; *omdat* de Minister *geen stelsel* had.

Zoo leden der constitutionnele partij *om die reden* hunne stem hebben geweigerd, zij hadden ook bij andere hoofdstukken daartoe dezelfde reden.

Niet slechts de Minister van Marine, immers het geheele Ministerie is *zonder stelsel*, of men moet de antipathie jegens het vorig Ministerie een stelsel willen noemen.

De Minister van Marine was eerlijk genoeg, om te erkennen, dat hij naar een goed stelsel *zocht*; de Min. van Oorlog heeft een zoogenaamd stelsel, maar dat zich in verschillende rigtingen bewegen kan, zoodat het in 1854 in lijnregten strijd blijkt te zijn met dat vóór 1853.

Ook dat is verschoonbaar, zoo het slechts opregt erkend wordt.

De Minister van Financien kenmerkt zich immers evenzeer als een stelselloos man; in de laatste weken, toch liet hij zich geheel door de omstandigheden en door den invloed van anderen beheerschen. Bij de beraadslagingen over de verschillende hoofdstukken kwam het voor den dag, dat er geen stelsel hoegenaamd bestond omtrent het *algemeen* beheer van 's Rijks

geldmiddelen van invloed; want hij zweeg. Ook bij de behandeling van het IXde hoofdstuk bleef het niet verborgen, dat hij niet zonder steun of stut staande kon blijven, als hij bloot moest staan aan de aanvallen op de cijfers van zijn eigen departement.

Het was niet zonder bijzondere aanleiding, dat wij vroeger de vraag deden: „Wat heeft de Natie van den „tegenwoordigen Minister van Financiën te wachten?"

En is dan de Minister van Marine zoo ten eenemale ongeschikt om eene plaats te blijven bekleeden in een Raad van Ministers, waarvan de heer VAN HALL het hoofd of de ziel uitmaakt?

Bleek het niet steeds eene aanbeveling te meer te zijn, om in het April-Ministerie eene plaats te nemen of te behouden, *wanneer men geen stelsel bezat?*

Het was onder het *vorig* Ministerie voor een specialiteit onmogelijk zonder stelsel aan het Bewind te kunnen blijven deel nemen; een krachtig Ministerie oefende op die specialiteiten eene drijvende kracht uit, waarvan in de redevoering des Ministers van Marine de blijken zijn uit de algemeen erkende verbeteringen, die, *in den aanvang van zijn beheer*, worden daargesteld.

De aftreding van den Minister van Marine is het onvermijdelijk gevolg der rigting van het April-Ministerie; met die gunstige uitzondering, dat een eerlijk man, waar het zijne overtuiging geldt, wel voor een tijd zich door drogredenen kan laten medeslepen, maar eindelijk toch *de inspraak van zijn geweten* volgt.

De heer ENSLIE toont *nu* getrouw te zijn gebleven aan den *beruchten* brief van April 1853, dien hij medeonderteekende en ter zijde te leggen het ministerieel programma van Mei 1853.

# Buitenland.

### ALGEMEEN OVERZIGT.

Het is het Engelsche parlement, dat thans bovenal de algemeene aandacht tot zich trekt, De gehoudene beraadslagingen zijn van het meeste belang. Jammer, dat wij bij de ruimte, welke wou binnenlandsche aangelegenheden wordt gevorderd, ons slechts bij een kort overzigt moeten bepalen en niet, gelijk wij gaarne gewenscht hadden, een uitvoerig verslag desweges kunnen mededeelen.

Vooral verdient vermeld te worden, dat in beide Kamers het adres van antwoord met algemeene stemmen en zonder eenigen tegenstand te ontmoeten, is aangenomen. Er zijn wel eenige scherpe aanvallen tegen de regering gerigt geworden door lord Derby en graaf Grey in het Hoogerhuis en door sir J. Pakington en de heeren Layard en D'Israeli in het Lagerhuis, maar zij hadden slechts betrekking op de langzame wijze, waarop de oorlog, volgens die sprekers, werd voortgezet.

Zij legden de regering ten laste, dat zij onvoorzigtig was, zonder vooraf beraamd plan handelde, en een getal troepen naar het Oosten had gezonden, dat niet toereikend was om in de Baltische zee met kracht te opereren.

Lord Derby zeide o. a: *Het is te laat*, dat was de noodlottige staatkunde der regering van den eersten tot den laatsten dag. *Te laat* hebt gij den oorlog verklaard; *te laat* hebt gij den overtogt over de Pruth als een *casus belli* beschouwd; *te laat* hebt gij de troepen naar de Zwarte zee gezonden, *te laat* zijt gij gekomen om het bloedbad dat te Sinope plaats had, te voorkomen, *te laat* hebt gij (op 15 October) winterkleeding gezonden. Ten bewijze der onvoorzigtigheid van de regering wees spreker er op, dat zij den 10 November nog geen voornemen had om het parlement bijeen te roepen.

Ik wilde wel weten — aldus ging hij voort — welke gebeurtenis het nemen van dezen ongewonen maatregel heeft geboden en welke omstandigheden de bijeenroeping van het parlement noodzakelijk maakten. Was het 't berigt van den slag bij Inkermann? Maar dacht men dan dat Sebastopol zou genomen zijn, zelfs afgescheiden van den slag bij Inkermann, zonder het aantal troepen te vermeerderen?

De regering zegt door middel harer organen, dat zij geen geld noodig heeft; maar zij wil een gedeelte onzer troepen bezigen ter bewaking onzer versterkingen in den vreemde. Had men dan de noodzakelijkheid daarvan niet kunnen voorzien vóór den slag bij Inkermann? Ik herhaal dus, dat de regering zich schuldig maakt aan onvoorzigtigheid, ook met betrekking tot de bijeenroeping van het parlement.

Ik sprak van de krijgsbedrijven van ons dappere leger in de Krim, maar ik heb opgemerkt, dat de redevoering der Koningin geen gewag maakt van de vloot in de Baltische Zee.

Nogtans was er nooit grooter magt bijeengebragt. Die vloot was de trotsch en sieraad van ons land; er werd echter al te groote magt verleend aan den admiraal om den oorlog te kunnen verklaren.

Ik moet ook de aandacht vestigen op dat gedeelte van de redevoering der Koningin, waarin zij met genoegdoening melding maakt van het tot stand gekomen verdrag met Oostenrijk, waarvan H. M. zich eene zoo belangrijke uitkomst voorspelt. Het is zeker dat de ondersteuning van Oostenrijk eene zaak van het hoogste belang is; maar ik aarzel, mij over het tractaat voldaan te verklaren alvorens mij de bewoordingen van dit stuk bekend zijn.

Oostenrijk had eene zeer moeijelijke rol te vervullen. Die mogendheid heeft eene niet zeer waardige rol gespeeld; maar zij heeft dit met zeer veel bekwaamheid gedaan, en nu is het zeer ligt mogelijk, dat zij het noodig acht zich achter [illegible] te verbergen en zich in de armen der geallieerden te werpen.

De Hertog van New-Castle verdedigde het gedrag der regering op meesterlijke wijze. Hij toonde aan, dat de regering, wel degelijk, volgens een vooraf beraamd plan te werk ging en wees er op dat de cholera eene oorzaak van vertraging was. Zij toch veroorzaakte groote verliezen en maakte een groot gedeelte der troepen ongeschikt tot het verrigten van de dienst: op één schip alleen stierven meer dan honderd man aan de gevolgen dier kwaal. Een hevige storm veroorzaakte later op nieuw vertraging. Wanneer, — aldus ging spreker voort — de edele Lord ons beschuldigt van niet goed onze maatregelen te hebben genomen, dan begrijp ik hem inderdaad niet. Wij hebben een zoo groot aantal schepen bijeengebragt, dat men daarvan te vergeefs een voorbeeld in de geschiedenis zal zoeken, en die onmogelijk konden worden bijeengebragt zonder de ontwikkeling onzer marine sedert eenige jaren.

Wij hebben, wat voorraad betreft, het dubbel gezonden van hetgeen noodig was. Ik beken dat men zich in enkele opzigten misrekend heeft, dat alles op een gegeven oogenblik niet gereed was, maar ik hoop dat zoo iets niet meer zal plaats grijpen.

De edele lord spreekt van het zenden van troepen naar de Krim als van eene onbeduidende zaak. Maar hij vergeet de moeijelijkheden, welke aan de inscheping verbonden waren.

Het Engelsche leger alleen telde 27,000 man; het Fransche 24,000. Al die troepen zijn binnen weinige uren ingescheept. Voegt daarbij 8,000 Turken en gij erlangt ongeveer 60,000 man, welke op eens aan de kusten van de Krim zijn ingescheept. Ik durf zeggen, dat de geschiedenis geen voorbeeld oplevert van eene dergelijke onderneming. (Bravo.)

Vervolgens de slag aan de Alma. Ik zal niets voegen bij de welsprekende woorden van den edelen Lord omtrent deze aangelegenheid. Maar hij beschuldigt ons, dat wij geene versterkingen hebben gezonden. Reeds heb ik opgemerkt, dat, toen tot de expeditie besloten werd, de troepen van Lord Raglan met 7000 man zijn versterkt geworden. De edele Lord beschuldigt ons ook geene versterkingen te hebben gezonden, dan na den slag bij Inkermann. Ook dat is onjuist. Het schip de *Prince* vervoerde het eerste gedeelte der versterkingen, en het overige gedeelte was gereed om in te schepen, in geval wij transportschepen hadden gehad.

Men beschuldigt ons van niet genoeg op de toekomst te hebben gelet; maar de edele lord vergeet, dat, bij het ondernemen van een oorlog, men niet vooraf weet, wat voor de toekomst zal noodig zijn. Dit is vooral waar voor eene natie, als wij, die geen voortdurend leger heeft. Maar hebben wij inderdaad bewijs gegeven van zoo weinig doorzigt en voorzigtigheid? Wat hebben wij gedaan? — Van het oogenblik der oorlogsverklaring af, heb ik naar alle kolonien orders gezonden, om zoo veel regementen op de been te brengen als mogelijk was, ten einde onze kracht in het binnenland te vermeerderen; tien regementen werden opgeroepen, en verscheidene dezer zijn reeds naar de Krim vertrokken (zeer goed).

Zietdaar slechts eenige belangrijke hoofdpunten, waarover de discussien in het parlement liepen. Het verdient bovenal opmerking, dat er overeenstemming tusschen de regering en de oppositie in beide vergaderingen daarover bestond, dat de oorlog met kracht moest worden voortgezet, en dat de vrede eerst na nieuwe beslissende overwinningen zou kunnen worden verkregen.

Behalve door den hertog van New-Castle, minister van oorlog, werd de regering in het hoogerhuis ook verdedigd door lord Aberdeen en in het Lagerhuis door den heer Sidney Herbert en lord John Russel.

Lord Aberdeen heeft in het Hoogerhuis verklaard, dat het verdrag met Oostenrijk geene bepaling bevat krachtens welke de Westersche mogendheden zouden verpligt zijn, Oostenrijk te ondersteunen, hetzij in Hongarije, Polen of Italie; met andere woorden, dat zij niet verpligt zijn haar het bezit van haar grondgebied in die landen te waarborgen. Lord Aberdeen voegde er bij, dat het aangaan eener zoodanige verpligting nooit in de bedoelingen der Engelsche regering had gelegen.

In het Lagerhuis verklaarde Lord John Russell op plegtige wijze, dat Oostenrijk zich door het verdrag van 2 December nog niet gebonden had, en dat wilde die mogendheid op het laatste oogenblik terugtrekken, zij dit zou kunnen doen zonder daarom bewijs van kwade trouw te geven of het vervullen harer tegenwoordige verpligtingen na te laten.

Te Parijs was men in de laatste dagen zeer ongerust. Verscheidene geruchten waren daar in omloop. Men zeide, dat de Czaar de voorgestelde waarborgen niet zou aannemen en dat Pruisen hare goedkeuring aan het tractaat: waarop men dezer dagen zoo stellig rekende, niet schonk?

In de vergadering van het lagerhuis van eergister middag heeft lord Palmerston eene wet voorgesteld strekkende om volmagt te verleenen tot het vertrek van troepen buiten het koningrijk. Talrijke petitien zijn ontvangen, waarin op het krachtig voortzetten van den oorlog werd aangedrongen. Zij zijn alle ter griffie gedeponeerd.

De *Morning Advertiser* meent op goede gronden te kunnen verzekeren, dat de geallieerde regeringen besloten hebben buitengewone versterkingen naar de Krim te zenden, ten einde Sebastopol nog vóór het eind dezer maand te nemen. Het is wel mogelijk, voegt dit blad er bij, dat het beleg op den dag vóór Kersmis zal worden opgeheven, om ieder tot den grooten slag voor te bereiden. Lord Raglan en generaal Canrobert zouden beginnen met een grooten slag te leveren aan het leger van prins Menchikoff, en mogten hunne pogingen met goeden uitslag bekroond worden, dan zouden zij onmiddellijk op de stad aanrukken.

# Binnenland.

## Staten-Generaal.

### Tweede Kamer.

ZITTING VAN VRIJDAG, 15 DECEMBER.

DISCUSSIEN OVER HET Xde HOOFDSTUK.
(*Oorlog.*)

De heer MEEUSSEN beantwoordt kortelijk den heer Storm van 's Gravesande en den Minister van Oorlog. Wanneer Spr. heeft betoogd, dat hoogere uitgaven voor oorlog boven de krachten der natie gaan, dan moet men dat in zedelijken zin opnemen. Het bewijs daarvoor is niet te leveren; want de uitputting van die krachten geschiedt niet directelijk en op eens, en de heer Storm zou zelf niet gaarne willen, dat *de bewijzen* voor die stelling reeds nu voorhanden waren. Spr. doet op nieuw uitkomen, dat het hier de quaestie is van een budget *in tijd van vrede*, en de Min. zelf heeft in zijne Mem. van Beantw. verklaard, dat buitengewone omstandigheden geen invloed hebben gehad op het voorgedragen cijfer; en nu meent Spr., dat dit cijfer voor tijd van vrede te hoog is. De Min. heeft het cijfer der pensioenen willen aftrekken van de begrooting; omdat het niet strekt voor uitgaven van oorlog. Dit ontkent Spr.: de pensioenen staan met de begrooting van oorlog in naauw verband.

De officieren worden, juist met het oog op dat pensioen, minder bezoldigd dan zij het moesten zijn, indien zij op de toekomst niet konden rekenen. De reserve, die de Min. in 't voorjaar had gemaakt, toen hij zich vereenigde met het amend. van den heer Thorbecke, om 't aangevraagde millioen meer te beschouwen als *buitengewone uitgave*, achtte Spr. als niet te bestaan, omdat zij was eene *protestatio actui contraria*.

De heer VAN NISPEN zou, indien het gold het stellen van een normaal cijfer, onmogelijk stemmen kunnen voor dit hoofdstuk; maar hij meent, dat dit hier de quaestie *niet* is; dat wij in geen normalen toestand verkeeren en dat derhalve, in den tegenwoordigen toestand, het aangevraagde cijfer niet mag worden geweigerd.

De heer VAN BOSSE kan zich niet vereenigen met het gevoelen des vorigen Spr., dat *deze* begrooting, met het oog op de omstandigheden, moet worden aangenomen. De regering *vraagt* die begrooting niet *met het oog op de omstandigheden*, maar als eene *gewone begrooting*. Wat enkele leden dan ook meenen, dat deze begrooting beteekent: wordt zij aangenomen, de Regering zal, te regt, zich steeds beroepen op *hare* verklaring, en voor de toekomst het cijfer behouden. Spr. staaft, voorts, andermaal de berekeningen door hem [illegible], dat, zelfs *meer* dan 12 millioenen noodig zullen zijn, ingeval de miliciens 12 maanden onder de wapenen worden gehouden.

De heer WESTERHOFF verzet zich tegen de poging, om een normaal cijfer tot stand te doen brengen, dat jaarlijks 12 millioenen zal beloopen. Dit cijfer acht Spr. in tijden van vrede, voor ons klein landje niet dragelijk, en hij zal zich dus niet laten leiden door schoonklinkende woorden, alsof de eer en de veiligheid van het land op het spel stonden, om zijne stem te geven aan *dit* budget. Hij zal, met de hand op zijn hart, *tegen* stemmen; want hij acht het onverantwoordelijk, om in tijden van vrede 12 millioenen jaarlijks van de Natie te vergen voor een leger, dat zoo groote uitbreiding niet behoeft. Geen andere drijfveer leidt hem dan *deze* overtuiging; want hij heeft zich ook, onder vorige ministerien, tegen elke verhooging van uitgaven voor de begrooting van oorlog, verzet. Overigens acht Spr., dat er volstrekt geen vrees is voor oorlog voor ons land; 't Ministerie bewijst zulks duidelijk, naardien het geene poging doet om te komen tot de organisatie van onze schutterijen, waarin toch, bij oorlog, onze grootste, zoo niet onze eenige kracht is gelegen.

De heer RAINDERS verklaart zich mede tegen het cijfer van dat hoofdstuk; op de gronden door den vorigen Spr. bereids ontwikkeld.

De heer GEVERS v. ENDEGEEST zal, bij deze algemeene discussiën, zich slechts bij enkele woorden bepalen. Spr. zal zijne stem geven aan deze begrooting onder de uitdrukkelijke verklaring nogtans, dat hij daardoor geenszins geacht wil worden een *normaal* cijfer goed te keuren. Hij geeft *nu* zijne stem om twee redenen: 1o. wegens de duurte der levensmiddelen; 2o. uithoofde van de politieke omstandigheden. Het is waar, dat [illegible] van onze uitgaven besteed worden aan vloot en leger; maar Spr. meent dat van leger en vloot alleen onze eer en onze onafhankelijkheid afhangen: wij zouden anders ten prooi worden van den eersten den besten, die ons vermeesteren wilde. — Spr. zegt ten slotte dat hij, wanneer over een jaar niet meer dan thans gedaan zal zijn aan de wet op de militie en schutterij, alsdan in ernstige overweging zal nemen of hij de begrooting van oorlog zal goedkeuren. Overigens meent Spr., dat de afstemming van de begrooting, noch het Ministerie, noch den Min. noopt tot aftreden; zoodanige afstemming zou slechts zijn eene krachtige waarschuwing, om een anderen weg in te slaan.

De heer v. GOLTSTEIN behandelt twee punten als 1o. het defensie-stelsel zelf; 2o. de middelen, die ons ten dienste staan. Ad. 1o. 't stelsel van defensie, nu gevolgd, verzwakt onze hoofdmagt door de veelvuldige vestingen, welke nog tot dat stelsel behooren. Hij beroept zich op het gevoelen van kapitein Knoop te dien aanzien, voorkomende in de *Gids* van 1851. Hij is, in verband tot dat stelsel, niet bevredigd met het antwoord van den Minister.

op gisteren gegeven, dat een aanval des vijands niet ongestraft zou blijven. Overigens is het stelsel onvolkomen; want de wet op de Schutterij, waarop het moet steunen, ontbreekt. Hij vraagt of het in dienst houden der milicIens gedurende 12 maanden wel geheel met de Grondwet overeenkomt? Ad. 2o. meent hij, dat de tegenwoordige opdrijving niet van overdrijving is vrij te pleiten. De verhouding der financien wordt ten eenemale verbroken door alleen voor Oorlog en Marine 18 millioen uit te geven. Na deze uiteenzetting zegt Spr. dat als hij zijne stem vóór het hoofdstuk uitbrengt, dit zal zijn uithoofde van de buitengewone omstandigheden, waarin wij verkeeren.

De heer LUYBEN heeft, gedurende de 25 jaren dat hij lid der Kamer is, bijna altijd gestemd voor het budget van oorlog. Maar hij ziet zich nu afgeschrikt door den eisch van *f* 12,000.000 voor een normaal cijfer in gewone tijden. Vreest men gevaar, dat men 't zegge, en Spr. zal gaarne geven, al wat noodig is, om den dierbaren geboortegrond te verdedigen; maar hij mag in gewone tijden, in vredestijd, niet medewerken tot eene uitgave, die de krachten der Natie te boven gaat, tot 12 milliocnen, die moeten opgebragt worden door de zuur verdiende penningen van een onder den druk van belastingen gebukt gaand volk. Hij zal dus *tegen* stemmen; tenzij de Regering verklare dat *deze* begrooting alleen is eene buitengewone en belove ons, zoodra de buitenlandsche verwikkelingen ophouden, onmiddellijk terug te keeren tot de steeds aangenomen *f* 10,400.000.

De heer MACKAY stapt niet ligt heen over uitgaven, die uit belastingen worden opgebragt; maar hij heeft geen vrijmoedigheid om de begrooting af te stemmen, want naar zijne meening zijn de omstandigheden niet normaal en ook de behoeften niet normaal. In den loop van zijne rede wijst hij op de eervolle houding der natie in 1831, die zelfs de bewondering van het buitenland heeft opgewekt. Doch zoo hij nu voor dit Hoofdstuk stemt, dan wil hij niet aan den Minister een spoorslag geven om maar op dezen weg voort te gaan en de begrooting voor Oorlog voortdurend tot 12 millioen te brengen; geenszins; ook hij wil, onder gewone omstandigheden inkrimping van uitgaven. Hij stipt nog eenige details aan, als: de vraag of 12 maanden dienst der miliciens geheel overeenkomt met de Grondwet, de zorg voor meerder orde en tucht, de wenschelijkheid van betere Zondagviering door de soldaten, en de dringende noodzakelijkheid eener wet op de schutterij.

De heer SCHIMMELPENNINCK VAN DER OIJE gelooft, dat, het in de gegeven omstandigheden, geheel ongeraden is, om eenig normaal cijfer goed- of af te keuren. Ook Spr. meent, dat er een *beter* en *zuiniger* stelsel kan worden aangenomen in verband met eene organisatie der schutterijen; hij zal dus *vóór* stemmen enkel met het oog op de bestaande omstandigheden, en geenszins om te kennen te geven, dat hij eenig normaal cijfer door zijn votum zou hebben goedgdkeurd.

De heer TER BRUGGEN HUGENHOLTZ merkt op, dat verscheidene sprekers de begrooting beschouwen als eene buitengewone, wegens de tegenwoerdige omstandigheden. Spr. meent, dat men dit niet kan doen, niet enkel omdat de Regering de begrooting verklaart als eene *gewone*, buiten invloed van de omstandigheden; maar ook, omdat het aangevraagde cijfer berust op eene organisatie, die vastgesteld schijnt in overeenstemming met het comité van defensie. Wanneer dus over een jaar het hoogere cijfer zou worden verworpen, dan zou men weder moeten afbreken, wat thans zou zijn opgebouwd. Dat moest men voorkomen. Men stelle voor eene gewone begrooting, en eene buitengewone voor de omstandigheden. Dan blijft de zaak in haar geheel en men doet geen gevaarlijken stap op een weg, die hoogst kostbaar is; terwijl men ook het leger zelf op die wijze meer dienst zou bewijzen, dan het aan eene nieuwe organisatie over een jaar bloot te stellen.

De heer DELPRAT heeft kennis genomen van het stelsel van 't comité van defensie, en hij moet verklaren, dat het hoofdbeginsel, waarvan men is uitgegaan juist berustte op de krachten der Natie. Overigens acht Spr. de voorgestelde uitbreiding van uitgaven allezins noodzakelijk.

De heer STORM VAN 'S GRAVESANDE komt andermaal op zijne stellingen van gisteren terug en beantwoordt tevens eenige opmerkingen, door vorige Sprekers tegen die stellingen gemaakt. Hij verdedigt op nieuw de voorgedragen begrooting en kan niet toegeven, dat het voorgedragen cijfer de krachten der Natie zou te boven gaan.

De heer OOSTING legt de verklaring af, dat hij zal stemmen *vóór* de begrooting, maar tevens dat hij niet geacht wil worden daarmede eenigzins een normaal cijfer goed te keuren. Hij keurt de begrooting goed alleen met het oog op de omstandigheden.

De heer WINTGENS legt dezelfde verklaring af.

De heer DIRKS confirmeert het gezegde van de twee vorige sprekers.

De MIN. VAN OORLOG herinnert nogmaals de geschiedenis van 't geen, tijdens zijn bestuur, omtrent de begrooting van oorlog is voorgevallen; Z.Exc. komt daarbij tot de conclusie, dat hij zich ten deze, tot op dit oogenblik, aan geenerlei inconsequentie heeft schuldig gemaakt. Wat betreft de suppletoire verhooging, in het voorjaar van 1854, ten bedrage van *f* 1,045,270, treedt de Min. in ontwikkelingen, om aan te toonen het gebruik, dat van die gelden gemaakt is, hoofdzakelijk nederkomende op de uitbreiding der kaders van infanterie en Limburgsche jagers, van het instructie-bataillon en op het langer in dienst houden van de miliciens. De Min. betoogt vervolgens, dat wanneer men die uitbreidingen *wil* behouden voor 1855, dat men dan ook moest komen tot de begrooting, zoo als die door hem is voorgedragen.

Komende tot de beantwoording van de verschillende Sprekers, meent Spreker dat niet, zoo als de heer Thorbecke verklaarde, deze begrooting *stout* was; maar integendeel, dat de Regering zich eene stoute handeling zou veroorloven, door in de tegenwoordige omstandigheden, *niet meer* te vragen dan zij doet. De Minister herhaalt voorts, dat de begrooting, jaarlijks aan de Kamer onderworpen wordende, ook elk jaar geheel afhangt van de goed- of afkeuring der Kamer; zoodat men zich *niet* verbindt, door toestemming *dezer* begrooting, om ook die voor volgende jaren aan te nemen. Het is den Min. niet mogelijk, aan te bieden eene gewone en eene buitengewone begrooting; want die begrooting is niet in tweeën te splitsen. 3 à *f* 400,000 komen er op voor, ten behoeve van duurte der levensmiddelen, en de Min. ziet niet in, hoe men die met de overige gelden zou kunnen brengen op eene buitengewone begrooting. De Minister eerbiedigt het pijnlijk gevoel, dat de Kamer bezielde bij het vernemen van het cijfer van 12 millioen; maar hij beweert, dat de Kamer ten vorigen jare hem als 't ware gedwongen had, te zeggen, wat hij noodig had? Ware dit *niet* het geval geweest: *hij zou nooit het cijfer van 12 millioenen hebben voorgedragen.* — Wat het kamperen betreft: de Min. zegt, dat hij daaromtrent nog niets heeft beslist, dat hij zich reserveert om den Koning daarover nadere voorstellen te doen; maar dat dan toch de troepen in elk geval, al is 't ook op andere wijs, geoefend zullen worden. — Ten aanzien van de berekeningen, door den heer van Bosse gemaakt: de Min. verklaart ze onjuist en voegt tevens den heer van Nispen toe, dat hij de 200 miljoenen niet betreurt, die de tiendaagsche veldtogt gekost heeft; want daardoor is de eer van Nederland herwonnen, die bezoedeld was door het gezegde in Europa, dat een Nederlander en een lafaard synonieme uitdrukkingen waren. Hij Minister verkoos liever te zijn de armste man in Nederland met den tiendaagschen veldtogt dan de rijkste zonder dien veldtogt.

De heer THORBECKE beantwoordt den Minister. Voor zooveel wij van zijne rede hebben kunnen opvangen, kwam zij hierop neder, dat Spr. het zeer wel mogelijk achtte eene splitsing der begrooting in eene gewone en eene buitengewone, even goed als dit geschied is voor den loopenden dienst. Hij is en blijft van gevoelen, dat hier niet wordt voorgedragen uitsluitend eene begrooting van 1855, maar een begin tot eene blijvende, verhoogde begrooting. Spr. vereenigt zich met het gevoelen, dat bij de Natie wortel heeft gevat, namelijk, om bij oorlog geene opofferingen te ontzien; maar dat in tijden van vrede geene uitgaven *meer* moeten geschieden dan noodzakelijk zijn. Hij constateert op nieuw, dat de Minister *standvastig* blijft volhouden, dat deze begrooting is eene *gewone*; en dat, derhalve, de verklaring van sommige leden, dat zij de begrooting slechts aannemen van wege de *buitengewone omstandigheden*, volstrekt van geenerlei waarde is; want de Regering zal, en te regt, hechten aan de bedoeling, waarmede zij de begrooting heeft voorgedragen.

De heer V. NISPEN V. SEVENAER protesteert tegen den indruk dien de rede van den Min. zou kunnen gemaakt hebben, alsof hij zich op min eervolle wijs over het leger in 1831 zou hebben uitgelaten.

De *algemeene discussiën* worden alsnu gesloten, en de verdere beraadslagingen uitgesteld tot morgen ten 11 ure.

Een voorstel van den heer DE POORTER, om eene avondzitting te houden, wordt door dien heer ingetrokken op de aanmerking des Ministers, dat hij bereid is in de avondzitting te verschijnen, maar dat hij nog zeer vele andere werkzaamheden had te verrigten.

---

*Hoofdinhoud van de redevoering, gister door den heer* THORBECKE *over de begrooting van Oorlog uitgesproken.*

De heer THORBECKE heeft twee opmerkingen op sommige stellingen van den Minister. De eerste betreft het gezegde des Ministers, dat hetgeen de defensie eischt, nooit de krachten der natie te boven kan gaan, en dat hij Minister, wel wenschte, dat al de leden der Kamer, zoo niet generaals dan ten minste officieren waren, omdat het dan minder moeite zou kosten, de begrooting er door te krijgen. Spr. gelooft dit niet, en meent integendeel, dat zoo er bijv. eene meeting van officieren mogt gehouden worden, de Min. meer moeite in den tegenovergestelden zin zou hebben. Hij gelooft, dat deze de begrooting veel te laag zouden achten. Naar zijne meening zijn alle experts ten aanzien van hun eigen gevoelen eenzijdig. Spr. wil daarmede dit zeggen, dat als het waar is, dat hetgeen de defensie eischt, nooit de krachten der natie te boven gaat, dit dan niet geldt ten aanzien van hetgeen de deskundigen als onvermijdelijk noodzakelijk, eischen. Als Spr. nu de eischen der defensie in verband brengt met den toestand des lands, dan heeft hij hier te doen met de stoutste verhooging van alle verhoogingen der begrooting, met de grootste greep in het bezuinigingsstelsel, dat sedert 1848 is gevolgd; dan vindt hij in deze verhooging eene groote bijdrage tot die enorme verhooging van de geheele begrooting, waarop hij vroeger wees. Daarin vindt hij nu groot bezwaar, vooral met het oog op de door de Reg. en de Kamer algemeen erkende behoefte, om het belastingstelsel te verbeteren en de lasten te verminderen. Bij die erkentenis moet de strengste zuinigheid, met betrekking tot de uitgaven, in acht genomen worden en alleen die worden toegestemd, welke als strikt onmogelijk te beschouwen zijn. Hij bedoelt met wijziging van het belastingstelsel, niet eene wijziging om dan weêr stil te staan, maar hij is dan bedacht op het openen van die breede baan, die tot hervorming moet leiden en waarop men dan langzaam, maar gunstig moet voortgaan. Zijne tweede opmerking is deze: de Min. zeide, dat elke begrooting slechts voor één jaar geldt en hij heeft daarbij gevoegd, dat als de omstandigheden niet veranderen, er vóór 1856 geene verandering in de begrooting is te verwachten.

De Minister is hier uiterst voorzigtig geweest; want hij heeft niet gezegd, dat zoo de omstandigheden wel veranderen, dat er dan eene begrooting met een lager cijfer zou worden aangeboden. De Minister heeft ook gezegd, dat geen lid verpligt is, als hij thans 11½ mill. of 12 millioen toestemt, ook voor 1856, dezelfde som in te willigen. Spr. antwoordt, dat dit in het algemeen waar is, maar dat zoo eenmaal een vast cijfer wordt aangenomen er dan geene voldoende reden bestaat, om het op eenmaal te veranderen, ten minste zonder zeer onvoorziene omstandigheden. Spr. vraagt welke de aanleiding tot deze verhooging geweest is? Hij antwoordt de aanvrage in Maart 1854. Er was toen onzekerheid over de gronden, waarop die aanvrage steunde. Sommige meenden, dat zij aan buitengewone omstandigheden was toe te schrijven, anderen meenden, dat zij ook op gewone omstandigheden gegrond was. Er is toen door hem eene poging aangewend, om in die onzekerheid licht te verspreiden. Toen is er in de wet zelve als grond voor die aanvrage opgenomen, dat zij strekte tot voorziening in buitengewone omstandigheden. De Min. heeft toen wel gezegd, dat hij ook eene verbetering van het leger op het oog had, men vernam dat ook met dankbaarheid; maar dit kan het karakter van het buitengewone aan de wet niet ontnemen. Spr. komt dus tot de slotsom, dat die wet de brug geweest is tot deze verhooging. Thans bestaat daarover geen twijfel meer; want de Min. heeft niet gewankeld, maar in de stukken gezegd, dat de verhooging voor gewone omstandigheden plaats vindt. Met uitnemende voldoening heeft Spr. van den Min. vernomen, dat het leger niet in staat van verval is, een zaak, die vroeger ook niet beweerd is. Maar nu meent Spr. te moeten herinneren, wat er sedert de laatste jaren voor oorlog is uitgegeven in 1849 *f* 10,750.000; in 1850 *f* 10,110.000; in 1851; *f* 10,037.000; in 1852 *f* 10.001.000; en in 1853 *f* 10,308.000. Met die sommen is het leger in al die jaren niet vervallen. Ook nu nog heeft de Min. met edele fierheid waarborgen tegen zoodanig verval gegeven. Welnu tot dusverre is voor Oorlog telken jare iets meer dan *f* 10,000.000 besteed. De Min. heeft zich beroepen op niet onaanzienlijke sommen, die niet regtstreeks tot de defensie worden besteed. Hij heeft die sommen afgetrokken, om aan te toonen, dat er voor de defensie eigenlijk minder wordt uitgegeven, dan oogenschijnlijk uit het eindcijfer zou kunnen worden opgemaakt. Spr. antwoordt, dat dit ook in al die jaren, waarvan hij gewaagt, sedert 1848 het geval was. Toen kwamen dezelfde uitgaven voor persioenen, maréchaussée, invalidenhuis, enz. op de begrooting voor. Hij zal zijn besluit over deze begrooting in een paar woorden mededeelen.

Hij mag niet medewerken tot verhooging der kosten voor den *gewonen* staat van oorlog. Maar legt men hem twee begrootingen voor, de eene tot vaststelling van het normale cijfer van *f* 10,000,000, hetzij dan iets meer of minder, en eene tweede, waarin eene aanvrage voor het buitengewoon plaats vindt, dan zou hij daarover in discussie treden, misschien dieper, dan dit vroeger het geval was. Hij heeft reeds bij vorige gelegenheden gevraagd, welk verband er bestaat tusschen de verhooging van het Tiende Hoofdstuk met den oorlog van het Oosten? Men heeft op die vraag het stilzwijgen in acht genomen. Hij heeft destijds die diplomatische stilzwijgendheid geëerbiedigd, en niet verder op inlichting aangedrongen. Maar als er nu eene buitengewone verhooging aan de beoordeeling werd onderworpen, dan zou hij het stilzwijgen niet bewaren, maar de redenen wenschen te bediscussiëren, omdat er in dien tusschentijd veel gebeurd is, voor den algemeenen toestand van Europa, en de betrekking van ons land tot dien algemeenen toestand. Hij spreekt nu nog met het oog op de begrooting, zoo als zij daar ligt, maar wanneer volgens de Grondwet de militie en schutterijen zullen georganiseerd worden, dan eerst zal de organisatie van het defensiewezen in haar geheel zijn te overzien. Hij vraagt hoeveel er dan nog zal bijkomen; want uit hetgeen hij heden vernomen heeft blijkt het, dat eerst na die organisatie men tot een normaal cijfer zal kunnen geraken. Zijn besluit is, dat hij in gewone omstandigheden niet meer dan *f* 10,000,000 voor oorlog *meent* te moeten toestaan, en dat hij in allen gevalle dat cijfer niet mag overschrijden, zoo lang hij de organisatie van de militie en der schutterijen nog niet kent.

---

Het gister ingekomen westontwerp, tot inkoop en amortisatie van Nationale Schuld, luidt aldus:

Art. 1. Artikel 11 (1ste afdeeling) van het IXde Hoofdstuk *A* der begrooting van Staats-uitgaven voor het dienstjaar 1854 voor *amortisatie van schuld* wordt verhoogd met *f* 6,538,921.76½ en alzoo gebragt op *f* 9,125,284.26½, de eerste afdeeling op *f* 44,218,813.98½ en het geheele hoofdstuk op *f* 46,973,406.88½.

Art. 2. Ter bestrijding van den inkoop van rentegevende nationale schuld, bij art. 3 dezer wet bedoeld, wordt aan de middelen, bij de wet van den 24sten December 1853 (*Staatsblad* n°. 158) bestemd tot goedmaking der uitgaven begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar, 1854 toegevoegd:

*a.* het overschot van het voordeelige slot der Staatsontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1851 tot een beloop van *f* 83,311.13;

*b.* uit de beschikbare middelen van het dienstjaar 1852 een beloop van *f* 255,610.63½;

*c.* uit de beschikbare middelen van het dienstjaar 1853 een beloop van *f* 5,000,000; en

*d.* uit het Fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen een beloop van *f* 1,200,000.

Art. 3. De som van *f* 6,538,921.76½, waarmede, volgens art. 1 dezer wet, het IXde hoofdstuk *A* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1854 is verhoogd, wordt besteed tot inkoopen van 2½, 3, 3½ of 4 ten honderd rentegevende nationale schuld, met inbegrip van ⅛ ten honderd voor courtage, en daarenboven kosten van af- en overschrijving, mitsgaders van reijement van certificaten van deelgeving in inschrijvingen op de grootboeken der nationale schuld.

Art. 4. De certificaten van deelgeving en de inschrijvingen, bij inkoop verkregen, worden als geamortiseerd op de grootboeken afgeschreven.

De schuldbekentenissen van het voormalige Amortisatie-syndicaat en de obligatiën ten laste van 's Rijks overzeesche bezittingen, almede bij inkoop verkregen, worden ter vernietiging bij de Algemeene Rekenkamer overgebragt.

Desniettegenstaande blijven de nommers der naar aanleiding dezer wet ingekochte schuldbekentenissen van het voormalig Amortisatie-syndicaat deelen in de lotingen, die tot uitdelging van deze schuld worden gehouden.

Art. 5. De bewijsstukken wegens uitgaven, overeenkomstig deze wet gedaan, worden onverwijld, nadat de bij art. 3 tot inkoop van rentegevende nationale schuld bestemde som volledig is aangewend, ter verevening bij de Algemeene Rekenkamer ingediend.

Art. 6. Deze wet treedt in werking op den dag van hare plaatsing in het *Staatsblad*.

Lasten en bevelen, enz.

### MEMORIE VAN TOELICHTING.

Met het doel om niets te veronachtzamen wat krachtdadig kan strekken tot de vermindering van den rentelast der nationale schuld, wanneer de middelen, die daartoe beschikbaar worden geacht, met zekerheid kunnen worden aangewezen, wordt het onderhavig wetsontwerp der vergadering ter gunstige beoordeeling aanbevolen.

De som van *f* 6,538,921.76½, waarvan alsnu bij artt. 1 en 2 de beschikbaarstelling wordt aangevraagd, om tot inkoop van rentegevende nationale schuld te worden gebezigd, kan worden gevonden:

*a.* Uit het voordeelig slot der Staats-ontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1851, bedragende volgens de algemeene rekening, welke den 13 Julij 1854 ter Algemeene Rekenkamer is opgenomen en gesloten. . *f* 4,490,975.89½

waarvan bereids is beschikbaar gesteld:

krachtens art. 2 der wet van den 14 December 1853 (*Stbl.* no. 124), ter zake van hetgeen tot volledige dekking van het tekort over het dienstjaar 1848 nog ontbrekende was . . . . *f* 755.20

voor amortisatie van nationale schuld:

krachtens art. 5 § *b* der wet van den 20 December 1852 (*Stbl.* nº. 224). . *f* 4,306,909.56½

en krachtens het onderartikel 2 van art. 2 der wet van den 23sten December 1853 (*Stbl.* nº. 138). . *f* 100,000.00

" 4,406,909.56½

" 4,407,664.76½

dus nog beschikbaar is. . *f* 83,311.13

*b.* Uit het voordeelig slot der Staats-ontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1852, volgens de algemeene rekening, die van dat dienstjaar is afgelegd, en bij de Algemeene Rekenkamer zal worden opgenomen en gesloten zoodra de werkelijke vaststelling van het batig slot der koloniale administratie hier te lande over het dienstjaar 1852 zal hebben plaats gehad, tot een bedrag van . . *f* 4,255,610.63½

waarvan bereids tot amortisatie en aflossing van nationale schuld is beschikbaar gesteld:

krachtens art. 5 § *c* der wet van den 20 December 1852 (*Stbl.* nº. 224). . *f* 2,000,000.00

en krachtens het onderartikel 3 van art. 2 der wet van den 23 December 1853 (*Stbl.* nº. 138). . *f* 2,000,000.00

" 4,000,000.00

" 255,610.63½

dus nog beschikbaar is. . *f* 338,921.76½

*c.* Uit het voorloopig voordeelig slot der Staats-ontvangsten en uitgaven over het dienstjaar 1853. Volgens het overzigt over dat dienstjaar, voorkomende in den staat van vergelijking nevens de begrootings-[illegible] voor het dienstjaar 1855 mede-[illegible] de opbrengst der mid-[illegible] inkomsten over het dienstjaar 1853. . . *f* 74,716,975.77½

tegenover het total der Staat-begrootingen voor het dienstjaar 1853 toegestaan *f* 70,738,210.73½

waarop men echter berekent dat onuitgegeven zal blijven *f* 1,571,393.51½

" 69,166,817.22

en er dienvolgens op dit dienstjaar zal overschieten. . . . . . *f* 5,550,158.55½

waarvan men tot het doel, bij deze wet beoogd, wenscht te bestemmen. " 5,000,000.00 " 5,000,000.00

waarna er op het dienstjaar 1853 nog ter verdere bestemming zal beschikbaar zijn . . . . . *f* 550,158.55½

en uit eene bijdrage uit het fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen tot. " 1,200,000.00

Gelijke som als voren. . *f* 6,538,921.76½

Ten bewijze dat het fonds voortspruitende uit koopprijzen van domeinen in staat is de opgemelde bijdrage te leveren, kan het navolgende tot toelichting worden gezegd:

Het beschikbaar saldo van het fonds bedroeg onder 31 December 1852, volgens de rekening, welke den 1 Mei 1854 ter Algemeene Rekenkamer is opgenomen en gesloten, eene som van . . . . . . *f* 13,808.65

in 1853 is ontvangen:

*a.* wegens koopprijzen en afkoopen van domeingoederen . . . *f* 565,877.64

*b.* wegens koopprijzen van drooggemaakte landen in het Haarlemmermeer. . . . . . . " 634,872.40½

" 1,200,750.04½

in 1854 is sedert 1 Januarij tot en met 30 September ontvangen:

*a.* wegens koopprijzen en afkoopen van domeingoederen . . . *f* 524,591.89

*b.* wegens koopprijzen van drooggemaakte landen in het Haarlemmermeer . . . . . . . " 1,063,459.24½

" 1,588,051.13½

[illegible] " 2,802,609.83

daarentegen is bij de wet van den 15en April 1854 (*Staatsblad* no. 39) op het Fonds aangewezen eene som van . . . " 1,520,000.00

zoodat onder 30 September 1854 nog beschikbaar was een beloop van . . . . *f* 1,282,609.83

waarvan de Regering alsnu voorstelt eene som van *f* 1,200,000 tot het bij deze wetsvoordragt beoogde einde te bestemmen.

De artt. 1, 3, 4, 5 en 6, zijnde ingerigt in overeenstemming met die welke bij de wet van den 10en April 1854 (*Staatsblad* no. 22) tot amortisatie van nationale schuld zijn bekrachtigd, schijnen geene verdere toelichting te behoeven.

*De Minister van Finantien,*
VROLIK.

---

*'s Gravenhage*, 15 December.

Z. M. heeft benoemd tot procureur bij de arrondissements-regtbank te Amersfoort, mr. H. Verloren, thans regter in dezelve regtbank.

Z. M. heeft den hoofd-inspecteur van politie te Rotterdam, J. Ludolph, verleend den titel van commissaris van politie.

De Minister van Buitenlandsche Zaken brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat blijkens eene bij het Nederlandsch consulaat-generaal te Antwerpen ontvangene mededeeling van den commissaris voor het zeewezen aldaar, op den 5den September 1854 aan boord van het Belgisch barkschip Stanislas, kapitein J. B. Gombeer, is overleden de matroos Jan Park, volgens opgave Hollander van geboorte, wiens nalatenschap, bestaande in eenige kleedingstukken en eene som van *f* 24,95, onder bewaring is gesteld van den Belgischen ontvanger der domeinen in opgemelde haven.

De ingezonden doodacte van voornoemden matroos zal door de regthebbenden bij het Departement van Buitenlandsche Zaken kunnen worden verkregen.

De boekhandelaren Joh. Noman en Zoon hebben in de voornaamste steden van ons land advertentien doen aanplakken, waarop het werk van Dr. W. R. van Hoëvell «*Slaven en vrijen onder de Nederlandsche wet*» wordt aangekondigd en tevens eenige der daarin voorkomende platen zijn afgedrukt. Nadat de politie te 's Gravenhage zijdelings het aanplakken dier advertentien had trachten te verhinderen, maar haar dit niet was gelukt, schijnt zij dezen nacht die platen met roode verf te hebben onkenbaar gemaakt. Althans zij waren dezen morgen allen in dien toestand.

't Is een opmerkelijk verschijnsel, dat de policie der residentie niet gedoogt, dat de *afbeelding* wordt ten toon gesteld van *strafoefeningen der slaven*, die *dagelijks* te Paramaribo, *onder de Nederlandsche wet*, plaats hebben.

---

* H. M. de Koningin heeft aan de loterij van voorwerpen ten behoeve van armen zonder onderscheid van gezindte, bestuurd wordende door Mejufvrouwen Schröder, te Utrecht, een kostbaar geschenk doen toekomen.

---

* De baron d'André, minister van Z. M. den Keizer der Franschen bij het Nederlandsche Hof, is van Parijs in de residentie teruggekomen.

---

* In de zitting van de Arrondissements-Regtbank alhier, van heden, heeft de heer officier van Justitie conclusie genomen in de zaak van den heer Maxwils tegen den heer Laurenceau, betrekkelijk het in den tijd door het gemeentebestuur gesloten contract tot verlichting der stad door middel van gaz. De officier heeft geconcludeerd tot niet-ontvankelijk-verklaring van den eischer en alzoo tot ontzegging van den eisch, met veroordeeling van den eischer in de kosten. De uitspraak zal nader plaats hebben.

---

Bij [illegible] berigten ontvangen, welke den dood melden van de beide ondernemende Afrikaansche reizigers dr. Barth en mr. H. Waddington; beiden vielen als slagtoffers van het doodelijke klimaat van Afrika. Het laatste berigt van dr. Barth meldde zijn aanstaand vertrek van Timbactoo naar het binnenland van Afrika. (*A. Ct.*)

---

Naar men verneemt zou de benoeming van een Burgemeester voor Amsterdam op handen zijn; men noemt als zoodanig de griffier der Staten van Noord-Holland, Jhr. Mr. H. H. Roëll.

---

Bij herstemming is tot lid van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Utrecht gekozen de heer Mr. E. H. Kol.

---

De *Schiedamsche Courant* zegt, dat in die stad onderscheidene nieuwe branderijen worden gesticht.

---

**Leijden**, 14 Dec. Heden is alhier tot doctor in de regten gepromoveerd de heer G. L. Herckenrath, van Charleston, na openlijke verdediging van eene Dissertatio Juridica Inauguralis, *de vera codicis mercatorii indole sive commentarius ad codicus mercatorii Neêrlandici articulum 1.*

---

**Kinderdijk**, 14 Dec. Heden is van de scheepstimmerwerf van den heer F. Smits alhier met goed gevolg te water gelaten het ijzeren stoomschip *d' IJssel* bestemd voor [illegible] Gouda, voor rekening van den heer W. A. van de Garden te Rotterdam.

---

**Haarlem**, 14 Dec. In de zitting van de arrondissements-regtbank alhier van heden heeft de officier van Justitie in de zaak van Jonkh. M. Salvador, contra de heeren L. J. Quarles van Ufford en Mr. H. J. Gerlings, voor den beschuldigde geëischt, eene gevangenzetting voor den tijd van een jaar en gemis van de uitoefening zijner burgerschapsregten voor den tijd van 10 jaren, benevens de betaling van twee geldboeten groot *f* 1500 en *f* 1000. De uitspraak in deze zaak is bepaald op heden over acht dagen.

---

# Prijs-Courant der Effecten.

**AMSTERDAM**, 15 December 1854.

| Nederland. | Pct. | | Rusland. | Pct. | |
|---|---|---|---|---|---|
| Ned. W. Schuld. | 2½ | 59 9/16 7/8 9/16 | | | |
| Dito Certificat. | 3 | 71 | *Hope* 1798/1816 | 5 | 99 7/8 |
| Dito Dito | 4 | 89 3/4 5/8 1/2 | Dito 1828/1829 | 5 | 99 7/8 |
| O. I. Leening. | 4 | | Cert. 1831/1838 | 5 | |
| Amort. Syndic. | 3½ | | Dito Dito | 4½ | 86 1/4 |
| Hand.-Maats. | 4½ | | Dito *Hope* | 4 | 75 3/4 |
| **Belgie.** | | | Dito *Stieglitz* | 5 | |
| Certificaten. | 2½ | | Dito dito 5e Ser. | 4 | |
| Dº *Rothschild* | 2½ | 48 1/4 | Inschr. Assig. | 6 | |
| **Frankrijk.** | | | Certific. dito. | 6 | |
| Obligatiën | 3 | [illegible] | [illegible] | | [illegible] |
| [illegible] | | | [illegible] | | |
| Nieuwe [illegible] | | 18 [illegible] | Obligatiën | 4 | |
| Dito Buitenl. | 3 | | **Oostenrijk.** | | |
| Dº Binnenl. s/m. | 3 | 32 3/4 | | | |
| Bew. Sp. Com. | | 5 1/4 5/16 | Metalliek | 5 | 68 [illegible] |
| Amort. Schuld. | | 4½ | Dito bet. Amst. | 5 | [illegible] |
| **Portugal.** | | | Dito Nation. | 5 | [illegible] |
| Londen nieuwe. | 3 | 36 13/16 | Dito 1847 | [illegible] | 32 7/16 [illegible] |
| Dito uitgest | 4 | | Dito 1851/1852 | [illegible] | 32 5/16 3/8 |

Mexic. te Lond. 3 pct. 19 5/8, 13/16; dito Onb. 19 5/8, 13/16. Gren., te Lond. Uitg. 5 7/16, 5/8.

De markt was heden over het geheel onveranderd met weinig affaire, alleenlijk blijven van binnenl. fondsen Integr. met verkoopers 1/16 lager en van buitenl. Spaansche iets vaster.

**FRANKFORT**, Donderdag 14 Dec. Metalliek 5 pct. 65 [illegible]. Spanje binnenl. 3 pct. [illegible]; dito 1 pct. 17 7/8.

---

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.